

कथंतीषयंतीत्यतआहाखिलमिति सर्वब्रह्मणवः कार्यकारणोभयरूपत्वात् एतद्वैसत्यकामपरंचब्रह्मयदोकारइतिश्रुतेः तत्अखिलदैवतंसर्वदेवतात्मकं वाच्यवाचकयोरेभदान् ओंकारःसर्वदेवत्यइत्य नुक्रमणिकायांकात्यायनवचनाच्च तच्चब्रह्मणिब्रह्मविदिस्थितं अतस्तृप्यतोऽभतोब्रह्मविदस्तृप्तस्यच सप्तम्यर्थेषष्ठी ब्रह्मविदिचुमेसतिदेवाविराडवयवभूताआदित्यादयस्तृप्यंति तथाचोक्तंछांदोग्ये प्राणेतृ प्यतिचस्तृप्यतिचक्षुषितृप्यत्यादित्यस्तृप्यतीत्यादि भुंजानोपिविद्वान्विश्वं तर्पयतिकिमुतयजमानइत्याशयः ॥ २० ॥ किंचनरसांतरंनभिन्नं दतिदृष्टान्मनुष्यति ॥ २१ ॥ ईदृक्प्रज्ञालाभेहेतुमाह धर्मेति धर्माधाराधर्मैकाग्रयाः धर्मसुखाःधर्मेणैवसुखंयेषां कृतस्मंकार्याकार्यव्यवसितंनिश्चितैःईदृशावयंस्मः नःअस्माकंतत्त्वतःस्वरूपात्बुद्धौचिदाभासालकात्सूत्रात्मकप्राणसंज्ञानुभूयःबहुतरंविश्वव्यापकत्वान् प्राणएवसर्वोपेक्षयाभूयान्ततोपिबहुतरः प्राणाधुत्यत्तिस्थानंभूतालास्तीतिप्राज्ञः कर्मभिःशुद्धांतःकरणईक्षतेआलोचयति ॥ २२ ॥ तितीर्षवोयत्रगत्वानशोचंतितत्ब्रह्मणःस्थानंसात्विकाःप्राप्तुवंतीतिद्वयोः

अखिलदैवतंसर्वब्रह्मब्रह्मणिसंश्रितं ॥ तुष्यंतिदृप्यतोदेवास्तृप्ताऽतृप्तस्यजाजले ॥ २० ॥ यथासर्वसैस्त्वमोनाभिनंदतिकिंचन ॥ तथाप्रज्ञानतृप्तस्यनित्यतृप्तिःसुखोदया ॥ २१ ॥ धर्माधाराधर्मसुखाःकृत्स्नव्यवसितास्तथा ॥ अस्तिनस्तत्त्वतोभूयइतिप्राज्ञस्त्ववेक्षते ॥ २२ ॥ ज्ञानविज्ञानिनःकेचित्परंपारंतितीर्षवः॥ अतीवपुण्यदंपुण्यंपुण्याभिजनसंहितं ॥ २३ ॥ यत्रगत्वानशोचंतिनच्यवंतिव्यथंतिच ॥ तेतुतद्ब्रह्मणःस्थानंप्राप्तुवंतीहसात्विकाः ॥ २४ ॥ नैवतेस्वर्गमिच्छंतिनयजंतियशोधनैः ॥ सतांवत्मानुवर्तयेजंतैचाविहिंसया ॥ २५ ॥ वनस्पतीनोषधीश्चफलंमूलंचतेविदुः ॥ नचैतानृत्विजोलुब्धयाजयंतिफलार्थिनः ॥ २६ ॥ स्वमेवचार्थंकुर्वाणायज्ञंचक्रुःपुनर्दिजाः ॥ परिनिष्ठितकर्माणःप्रजानुग्रहकाम्यया ॥ २७ ॥ तस्मान्नृत्विजोलुब्धयाजयंत्यशुभान्नरान् ॥ प्रापयेयुःप्रजाःस्वर्गस्वधर्माचरणेनवै ॥ इतिमेवर्ततेबुद्धिःसमासर्वत्रजाजले ॥ २८ ॥

संबंधः ज्ञानंशास्त्रजंविज्ञानमनुभवस्तद्वतः ॥ २३ ॥ २४ ॥ नैवेति तेतितीर्षवः तस्यनाममहद्यशइतिश्रुतेर्यशोब्रह्म धनैर्धनसाध्यैःकर्मभिःसतांवत्स्योगमनुवर्तते यजंतेचाविहिंसया ॥ २५ ॥ विदुःहविष्वे न एतान्निर्धनान् ऋत्विजोनयाजयंति यतःफलार्थिनोयनार्थिनः ॥ २६ ॥ कथंतिर्हितेयज्ञंसंपादयंतीत्यतआह स्वमेवेति स्वंआत्मानमेवअर्थयज्ञोपकरणसामर्थीसंकल्पसमकालोत्थांकुर्वाणामानसिकंय ज्ञंचक्रुः तथाचोपबृंहितंत्रिताख्यायिकयाप्रागेव मंत्रलिगंच त्रितःकूपेवहिनोदेवान्हवतऊतयइति ऊतयेयज्ञंसंतत्यविच्छेदाय परिनिष्ठितंसमापितंकर्मधैस्तेतथाभूताअपिलोकानुग्रहार्थमानसैर्यज्ञैर्यजंतेइत्यर्थः ॥ २७ ॥ यस्मादेवंविधानलुब्धान्ऋत्विजोनयाजयंतितेचतान्नेच्छंतितस्मात्सानेवाशुभावाश्मोक्षेच्छारहितांस्तेलुब्धान्ऋत्विजोयाजयंतीत्याह तस्मादिति इतरेतुसाधवःस्वधर्माचरणेनपरानुपपन्नकुर्वंतिननुधर्मंफलंकामयंतेसमबुद्धित्वादित्याह प्रापयेयुरिति इतीति इतिहेतोःसदसदृच्योर्विभिन्नत्वादहंसदृक्मेवानुसराभीत्यर्थः ॥ २८ ॥